

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/29/2017
Identifikačné číslo spisu:	7108209450
Dátum vydania rozhodnutia:	15.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7108209450.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. Y., bývajúcej v V., zastúpenej advokátkou JUDr. Adrianou Krajníkovou, Košice, Kuzmányho 57, proti žalovaným 1/ Ing. K. J. bývajúcemu v V., 2/ N. Y., bývajúcemu v V., 3/ EN-Real, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kukučínova 7, 4/ H. U., bývajúcej v V., žalovaní 1/, 3/ a 4/ zastúpení advokátom JUDr. Dušanom Pavčíkom, Košice, Kuzmányho 57, o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 12C/71/2008, o dovolaní žalobkyne a Eriky Makoovej, bývajúcej v Košiciach, Čsl. armády 15, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. februára 2014 sp.zn. 3Co/87/2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 20. februára 2014 sp.zn. 3Co/87/2013
z r u š u j e a v e c s a m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I rozsudkom z 13. novembra 2012 č.k. 12C/71/2008-263 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným 1/ až 4/ určenia, že kúpne zmluvy uzavreté medzi A. Y. a N. Y., následne medzi N. Y. a H. U., H. U. a Ing. K. J. a Ing. K. J. a spoločnosťou EN-Real, s.r.o., sú neplatné. Rovnako súd zamietol ďalší žalobný návrh týkajúci sa určenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bytu č. 39 na 3. poschodí obytného domu, súp.č. 1169 na ul. S. a príslušnom spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach, ako aj pozemku, na ktorom je dom postavený.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 20. februára 2014 sp.zn. 3Co/87/2013 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa a X. Y. podali dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že postupom súdov im bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“). Tvrdia, že k uvedenej vade konania došlo najmä tým, že odvolací súd sa dostatočne nezaoberal ich vecnými námietkami podrobne rozvedenými k jednotlivým ustanoveniam zmluvy, ako aj

k okolnostiam rozporu s dobrými mravmi. Okrem toho namietali nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

4. Žalovaní 1/, 3/ a 4/ navrhli dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti OSP, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 a § 238 OSP.

7. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie ale nesmeruje proti rozsudku so znakmi, proti ktorému bolo dovolanie prípustné podľa § 238 OSP.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené a dovolateľmi sledovaný účel podania dovolania mohol nastať len vtedy, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 OSP.

9. Procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ OSP neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

10. So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

11. Dovolatelia zastávali názor, že postupom súdov im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať sa v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci realizáciu procesných oprávnení strany sporu, ktoré mu poskytoval OSP [v zmysle § 18 OSP mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti

na uplatnenie ich práv - pozri napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 OSP), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 OSP), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 OSP), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 OSP)].

12. Dovolatelia tvrdia, že v konaní im bola odňatá možnosť pred súdom konať predovšetkým nepreskúmateľnosťou odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska vysporiadania sa s ich odvolacími námietkami.

13. Dovolací súd uvádza, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovolatelia teda nedôvodne argumentujú, že uznesenie odvolacieho súdu je neodôvodnené z hľadiska nevyporiadania sa s ich námietkami. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP v žiadnom prípade

nemožno považovať to, že odvolací súd (nerozhodol) a neodôvodnil svoje uznesenie podľa predstáv dovolateľov.

14. Dovolací súd však prihliadol na vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, ktorá sa vyskytla v štádiu odvolacieho konania v podobe nedoručenia vyjadrenia žalovaných 1/, 3/ a 4/ k odvolaniu žalobkyne a X. Y.

15. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch.

16. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

17. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

18. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)m vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 (sťažnosť č. 17127/12), z ktorého vyplýva, že vyjadrenie sporovej strany vo veci (vrátane vyjadrenia k opravnému prostriedku protistrany), ktoré obsahuje riadnu právnu a skutkovú argumentáciu, je potrebné považovať za také vyjadrenie, ktoré je potrebné subsumovať pod požiadavku, aby sporové strany mali možnosť dozvedieť sa o ňom a eventuálne sa k nemu aj vyjadriť. Z predmetného rozhodnutia, ako aj z ďalšej judikatúry ESLP vyplýva, že konkrétny význam dotknutého vyjadrenia je málo dôležitý, keďže je na sporových stranách, aby posúdili, či si dokument vyžaduje, aby sa k nemu vyjadrili alebo nie. Zároveň ESLP v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nedoručenie vyjadrenia protistrany k opravnému prostriedku podanému sťažovateľkou v jej veci proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je porušením článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

19. V prejednávanej veci došlo k rovnakej procesnej situácii, nakoľko žalobkyňa a Erika Makoová podali odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 13. novembra 2012, č.k. 12 C 71/2008-263 a žalovaní 1/, 3/ a 4/ podali vo vzťahu k tomuto odvolaniu svoje vyjadrenie (č.l. 282) obsahujúce riadnu skutkovú a právnu argumentáciu, avšak protistrane doručené nebolo, z čoho vyplýva, že s ním žalobkyňa a X. Y. neboli oboznámené.

20. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia ESLP preto treba konštatovať, že týmto postupom odvolacieho súdu (t.j. Krajského súdu v Košiciach), ktorý nedoručil predmetné vyjadrenie k odvolaniu protistrane, došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, čo je potrebné považovať za procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP v nadväznosti na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ OSP.

21. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne a X. Y. je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

22. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3

CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.